

Σχόλιο «Τετραδίων»

*Χωρίς πνοή
ο άνθρωπος χάνεται.
Χωρίς συνείδηση
ο λαός χάνεται.*

Ιάκωβος Κουμής

Χρόνος τέταρτος από την στυγνή δολοφονία του φίλου, συντρόφου και συνεργάτη του περιοδικού αυτού και η υπόθεση εξακολουθεί να παραμένει στα αζήτητα της σοσιαλιστικής μας δικαιοσύνης.

Δεν έχουμε λοιπόν να προσθέσουμε ούτε μια λέξη. Και από άποψη ουσιαστική η όψιμη «κυπριολογία» μας αφήνει τελείως αδιάφορους.

Αναδημοσιεύουμε απλά ένα κομμάτι από το αφιέρωμα στη μνήμη του (Τετράδιο πέμπτο, Ιούλης '82) με μόνη ικανοποίηση μας ότι δεν είχαμε καμιάν αυταπάτη.

«Από τον στραγγαλισμό του συντρόφου του Ρήγα Καρατζά στον Πύργο του Βελιγραδίου Neboisa, τους νεκρούς των Οχτιοβριανών, της κατοχής, του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα '55-59, μέχρι τη δολοφονία του Ιάκωβου, ο ελληνισμός της Κύπρου καταβά.)» Εἴ αδιάκοπα και ανελλιπώς το τίμημα του κοινού **αγώνα**.

Θεωρώντας απόλυτα φυσιολογικό το κρίσιμο του φακέλου του και τη μη καταδίκη των ενόχων, θα λέγαμε ότι θα παραξενεύμασταν αν ο Κουμής είχε καλύτερη τύχη από τον Λαμπράκη, τον Πέτρουλα, τον Μανδηλαρά, τον Τσαρουχά, τον Παναγιούλη ή την ΚανελλοπούLυ.

Τα «Τετράδια» δεν έχουν καμιάν αυταπάτη πάνω σ'αυτό, θεωρώντας την υπόθεση της μνήμης του, υπόθεση των λαϊκών τάξεων από τις οποίες ο Ιάκωβος προερχόταν και που είναι οι μόνες που μπορούν να αισθανθούν το χαμό του και να δικαιώσουν τη θυσία του».

Πολυτεχνείο 1973! - Πολυτεχνείο 1980;

Νοέμβρης 1983, 17 μέρες γιορτασμούς για τα 10 χρόνια από την εξέγερση των φοιτητών ενάντια στην ξενοκίνητη χούντα του Παπαδόπουλου. «Πολυτεχνείο 1973».

Η σοσιαλιστική μας κυβέρνηση αναγνωρίζει τους αγώνες αυτών, τιμά τους νεκρούς.

Ο Αγώνας δικαιώθηκε. Θα ήθελα νάξερα πώς τελικά βρήκε δικαίωση αυτός ο αγώνας. Δικαιώθηκε από την αναγνώριση του κράτους; Ή από μας που μαζευόμαστε κάθε χρόνο να αγοράσουμε σουβλάκια, να μασουλίσουμε φυστίκια να αποθέσουμε ένα γαρύφαλλο σαν φόρο τιμής στους νεκρούς, ή και να πάμε μέχρι το σύνταγμα φωνάζοντας. Ο αγώνας τώρα δικαιώθηκε. Μου φαίνεται πραγματικά γελοίο βλέποντας την κατάσταση μας. Μου φαίνεται πως τα κόκαλα των νεκρών αυτών τρίζουν, μ' αυτά που βλέπουν και ακούν.

Δεν θα ήθελα ωστόσο να σταθώ στα παραπάνω. Αυτό που με κίνησε περισσότερο από όλα να γράψω το σχόλιο αυτό, αφορά κάτι άλλο, ένα άλλο Πολυτεχνείο.

«Το Πολυτεχνείο 1980». Το ονομάζω έτσι γιατί έτσι πιστεύω πως είναι. Πέρα απ' το ότι κάπου θελήσαμε να το ξεχάσουμε και να το σβήσουμε από τις μνήμες μας, να περάσει έτσι σαν να μην έγινε τίποτα.

Αραγε ηθελημένα ξεχάστηκε τόσο πολύ από τους αρμόδιους φορείς όσο και από τους υπόλοιπους; Δεν ξέρω. Αυτό που διαπιστώνω είναι ότι το θυμήθηκαν λίγοι, μετρημένοι στα δάχτυλα.

Όμως εγώ που δεν θέλω να ξεχάσω μπορώ να τους το πω εδώ με λίγα λόγια για να το ξαναθυμηθούν. 17 Νοέμβρη 1980. Όπως κάθε χρόνο έτσι και τότε γίνεται η καθιερωμένη πορεία για να αποδοθεί ο φόρος τιμής στους νεκρούς μας. Μόνο που τα πράγματα δεν είναι και τόσο όμορφα για τους κρατούντες. Η τότε κυβέρνηση της Ν. Δημοκρατίας προσπαθεί όσο πιο γρήγορα γίνεται να επανεντάξει την Ελλάδα στο ΝΑΤΟ και να ολοκληρώσει την είσοδο μας στην ΕΟΚ.

Πλησιάζουνε εκλογές και πρέπει να βιαστεί.

Το μβνο που θα την εμπόδιζε στο θέμα ήταν ο κόσμος, ο λαός. Πώς θα ξεμπέρδευε πιο εύκολα. Μια καλή ευκαιρία ήταν εκείνο το βράδυ.

Τραμπούκοι, διατάραξη, φθορά ξένης ιδιοκτησίας κ.λπ. Σαφώς μελετημένα «οι Αναρχικοί»! Πώς θα μπορούσαν να κατεβάσουν τα ΜΑΤ για την αποκατάσταση της τάξης; Τα ΜΑΤ χτυπήσανε όχι λίγοι τραυματίες και 2 ΝΕΚΡΟΙ. Καλοστημένα μόνο που δεν βοήθησε λίγο η τύχη και έτσι πια ξέρουμε ξεκάθαρα γιατί αυτοί οι 2 νεκροί. Ο ένας βρέθηκε πριν εκτός τόπου και χρόνου σύγκρουσης και ο άλλος μετά.

Με τα γεγονότα αυτά ο κόσμος τρομοκρατήθηκε. (Αυτό δεν ήθελε και η Ν. Δημοκρατία;) Γύρισε στις δουλειές του και αυτή ήσυχη πια χωρίς φωνές και φασαρίες στην δικιά της. Έτσι μετά από λίγο βρισκόμαστε στην ΕΟΚ και το ΝΑΤΟ.

Οι εκλογές πλησιάζανε η δεξιά έχει δεν έχει το παιχνίδι χαμένο. Προεκλογικές συγκεντρώσεις. Προεκλογικοί λόγοι. Η τότε αντιπολίτευση, ο πρωθυπουργός μας σήμερα δεν είχε καθόλου ξεχάσει. Θυμόταν και πολύ καλά, δεν μπορούσε να ξεχάσει, ήταν ιστορικό που βάραινε τις πλάτες της Ν. Δημοκρατίας. Δύο δολοphonίες. Έδινε υπόσχεση στον λαό. Κατάργηση των ΜΑΤ. Τα κατάργησε; Πολύ ωραία, η δεξιά χάνει το παιχνίδι των εκλογών. Κερδίσανε οι δημοκρατικές δυνάμεις, η δεξιά έπεσε, πανηγυρίσαμε όλοι. Αρχισε η νέα κυβέρνηση αγώνα δρόμου, εξυγίανση από δω και από κει. Έχουνε τρία χρόνια στην εξουσία όμως η Ελλάδα παραμένει στην ΕΟΚ και στο ΝΑΤΟ. Είναι μήπως δύσκολο για τη σημερινή κυβέρνηση να θυμηθεί τις δολοphonίες αυτές, για αυτό μόνο το λόγο; Η μέχρι τώρα στάση της όσον αφορά το θέμα επιτρέπει την ύπαρξη κάποιων ερωτημάτων.

Το θάψιμο αυτό που αποσκοπεί; Μήπως για να μην θίξουμε την Ν. Δημοκρατία; Οι λόγοι σίγουρα θα είναι πιο σοβαροί. Απάντηση σε μένα δίνω. Δεν θα ήταν καλύτερα κάποιοι αρμόδιοι στα θέματα αυτά να μας δώσουν μια απάντηση; Ανοιχτά, πρώτα σε μένα, γιατί μπορεί να έχω παρερμηνεύσει πράγματα και καταστάσεις και ύστερα σ' αυτούς τους λίγους που έχουν την ευαισθησία να ενδιαφέρονται για το θέμα; Λέω πάντα λίγους. Γιατί αν ήτανε πολλοί, το θέμα θα είχε μια άλλη αντιμετώπιση.

Λυπάμαι που βρίσκομαι στη θέση να γράφω σημειώματα οργής, μα κάπου η υπομονή έχει όρια, όταν πάνω από όλα και από την ίδια την ζωή μας υπάρχει το συμφέρον.

Μιλάμε για Δημοκρατία όταν φοβόμαστε να μιλήσουμε για μια απλή πραγματικότητα. Θέλουμε να σβήσουμε την ιστορία. Γιατί; Από ποιους λοιπόν θα περιμένουμε μια μικρή αναφορά για το Πολυτεχνείο του 1980;

Από την Ν. Δημοκρατία που δολοφόνησε ή από μια ίσως πιο δημοκρατική κυβέρνηση που θα έχουμε μετά από κάποια χρόνια. Τελειώνω και αναρωτιέμαι ποιοι θα είναι αυτοί που θα αποφασίσουν να ανοίξουν αυτό τον φάκελο «ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ 1980» που 'ναι ποτισμένος με το αίμα δύο Νεκρών;

Μαρία Κουμή

Who killed whom

Η υπόθεση μοιάζει αποικιακή.

Κάποιος «ξένος», κύπριος στην καταγωγή, μα προ πάντων άστε-γος κομματικά, δολοφονήθηκε εν ψυχρώ από ομάδα MAT στις 16 Νοέμβρη 1980.

Οι μάρτυρες που είδαν την κτηνωδία, με τα ίδια τα μάτια τους εί-ναι κατηγορηματικοί. Είναι η Αρετή, ο Λευτέρης, ο Κώστας.

Πιο κατηγορηματικός ο ιατροδικαστής Ντουράντε, που με βάση την επισταμένη έκθεση του, συμπεραίνει ανάμεσα στ' άλλα:

Ο θάνατος του Ιακώβου Κουμή προκλήθηκε από ενδοκρανιακή αιμορραγία τραυματικής φύσεως....

- Όλα τα τραύματα προκλήθηκαν από θλαστικά όργανα στενής επιφάνειας και κυλινδρικού σχήματος.

- Τα θλαστικά όργανα έδρασαν με διάφορους τρόπους σε σχέση με το σώμα του θύματος. Από εμπρός προς τα πίσω στην μετωπική χώρα, από δεξιά προς τ' αριστερά στην βρεγματική χώρα, δεξιά, από αριστερά προς τα δεξιά στην βρεγματική αριστερή χώρα, από πάνω προς τα κάτω στην ινιακή χώρα, από δεξιά προς τα αριστερά στον δεξιό αγκώνα.

Τα θλαστικά μέσα έδρασαν με ιδιαίτερη σφοδρότητα.

Κατά τη διάρκεια της επίθεσης οι επιτιθέμενοι βρισκότουσαν σε διάφορες θέσεις σε σχέση με το θύμα: τα διάφορα τραύματα προ-κλήθηκαν από περισσότερα από ένα άτομα, και οπωσδήποτε από τρεις από τους οποίους ο ένας βρισκόταν μπροστά, ένας δεύτερος από τα δεξιά, και ένας τρίτος από τα αριστερά του θύματος.

Οπωσδήποτε ευθύς εξ αρχής, το θύμα βρισκόταν σε θέση πιο χα-μηλή από εκείνη των επιτιθεμένων!

Εκδοχή δεύτερη

Η δεξιά στις 16 Νοέμβρη 1980 δολοφόνησε έναν αδερφό μας Κύπριο, ανακινούμε, τότε, το θέμα μ' όλα τα μέσα, στη βουλή, στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων. Συμπαθής η περίπτωση των ανέντα-χτων, προπάντων όταν δίνουν ακόμη και τη ζωή τους, χωρίς να ζη-τάνε τίποτα.

Εκδοχή τρίτη

Ο Κουμής «απεβίωσε λόγω πνευμονικού οιδήματος». Προηγή-θηκαν συμπλοκές των διαδηλωτών με τα MAT. Τα τραύματα είναι αγνώστου προελεύσεως.

Επιμύθιο

Οποία επιβράβευση του εγγλέζου δικαστή, που αθώνοντας τους τουρκοκύπριους σφαγείς των Ελλήνων της Κύπρου απεφάνθη: «Αθώοι! γιατί δεν γνωρίζουμε who killed whom.*

Πάυλος Χατζηπαύλου

Ευρωεκλογικά

1. Με τις ευρωεκλογές η Αθήνα γέμισε πάλι μεγάφωνα, που κατά τα ειωθότα σκόρπιζαν στον αέρα όχι μόνο κομματικά συνθήματα αλλά (και μάλιστα σε μακρύτερα χρονικά διαστήματα) τις μελωδίες των πολιτικών τραγουδιών.

Αλλά το πολιτικό τραγούδι δεν έπεσε από τα σύννεφα, απλό παράγωγο κάποιας ιδιαίτερης έφησης των ελλήνων στη μουσική. Ανθισε μαζί με την αγανάκτηση και το θυμό μας για την εξάρτηση μας από τους ξένους, ενάντια στο ξένο κεφάλαιο, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και στους ξενόδουλους ντόπιους τοποτηρητές του. Ανθισε μαζί με κάποιες ελπίδες μας και κάποιες προοπτικές.

Κι όταν σιγά-σιγά οι ελπίδες αποδείχθηκαν ουτοπικές ή και ηλίθιες, όταν ανακαλύψαμε ότι για τα χάλια μας φταίμε πιότερο εμείς κι όχι οι ξένοι, και μάλιστα όχι μόνο το ντόπιο κεφάλαιο αλλά και οι υπόλοιποι, οι μικρομεσαίοι, οι μη προνομιούχοι· όταν η αγριάδα μας έπεσε στο κενό κι αρχίσαμε, οι πάντες, να σκεφτόμαστε ότι οι προτάσεις Γκουεγιάρ προσφέρουν μια αποδεκτή λύση, μάλλον τη μόνη λύση. Όταν... όταν... όταν..., τότε μαζί με την ατμόσφαιρα μιας πολιτικής εφηβείας (άσχετα από την ημερολογιακή ηλικία μας) που πέρασε κι έσβησε, πέρασε κι έσβησε και το πολιτικό τραγούδι.

Το 1984 μπορεί να μην είναι εκείνο του Όργουελ, αλλά στην Ελλάδα δεν είναι ούτε 1974, ούτε 1964. Το πολιτικό τραγούδι δεν είναι πια παιάνας δράσης. Εκείνοι που τ' αγάπησαν, πρέπει πια να τ' ακούνε στα σπίτια τους σε στιγμές περισυλλογής, αναπόλησης, νοσταλγίας.

Τα προεκλογικά κομματικά μεγάφωνα, που ξεχύνανε το πολιτικό τραγούδι πάνω σ' αδιάφορους βιαστικούς διαβάτες, αγανακτισμένους ίσως για την «ηχορύπανση», δεν κάνουν απλώς νεκροφιλία, κάνουν σκύλευση.

2. Το βασικό προεκλογικό σύνθημα του ΠΑΣΟΚ: «Πρώτα η Ελλάδα», το βασικό προεκλογικό σύνθημα του Λε Πεν: «Πρώτα οι Γάλλοι». Η καταπληκτική αυτή σύμπτωση μπορεί να έκανε κάποιους να σκεφτούν ότι το ΤΙ ΑΣΟΚ είναι φασιστικό, ή ότι ο Λε Πεν είναι αριστερός και δεν το ξέρει, ή ότι ο διαχωρισμός σε Αριστερά και Δεξιά δεν έχει πια νόημα.

Δεν πρόκειται περί αυτού. Όπως έγραφε στα 1865 ο Μαρξ στον Σβράιτσερ: «Ο μικροαστός, όπως κι ο ιστορικός μας Ράουμερ, αποτελείται από «αφενός» και «αφετέρου». Αυτό συμβαίνει στα υλικά του συμφέροντα και κατά συνέπεια και στην πολιτική του, στις θρησκευτικές, επιστημονικές και καλλιτεχνικές απόψεις του, την ηθική του, κοντολογίς σ' ολόκληρο το είναι του. Είναι μια ζωντανή αντίφαση.»

Αν λοιπόν κάποιος μεμονωμένος μικροαστός καταφέρει να κα-
τακτήσει τη συνέπεια, η ταξική αυτή αυτοκριτική διατηρεί όλη
της την ισχύ όταν πρόκειται για τη μικροαστική τάξη στο σύνολο
της. Διότι η μικροαστική τάξη είναι φυσικό να θέλει να ξεφύγει
από ένα κακό παρόν, είτε προς το μέλλον, ονειρεμένο κατά τον α'
ή β' τρόπο, είτε προς κάποιο καλό παρελθόν, πραγματικό ή φαντα-
στικό.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που το 95% των στρατευμένων στον κοι-
νωνικό-πολιτικό αγώνα, άσχετα από προσανατολισμό, Ρομπε-
σπιέρ, Μπαμπέφ, Μαρά, Προυντόν, Μαξ, Κάουτσκυ, Μουσολίνι,
Λούξεμπουργκ, Χίτλερ, Λένιν, Γκαίμπελς, Στάλιν, Γκράμσι και το
95% των ανώνυμων παρακατιανών, ήταν και είναι μικροαστοί. Αυ-
τή όμως η κοινή ταξική προέλευση και κατά συνέπεια το κοινό τα-
ξικό ασυνείδητο, που υποτείνει τις πιο αντίθετες προτάσεις κοινω-
νικού προσανατολισμού δεν μπορεί παρά να εισφέρει κάποιους
κοινούς παρονομαστές. Ένας είναι ο εθνικισμός, δεξιοσυνιστι-
κορατσιστικός ή εθνικοαπελευθερωτικοαντιιμπεριαλιστικός.

Αυτή λοιπόν η ταυτότητα του «Πρώτα εμείς» μας πληροφορεί
ότι μια πολιτική πράξη ή θέση δεν έχει από μόνη της την ταυτότη-
τα του αριστερού ή του δεξιού, αλλ' ότι την αποκτά ανάλογα με το
σε τι σύνολο θέσεων και ενεργειών εντάσσεται. Και μας προειδο-
ποιεί για το πόσο ανεπαίσθητα μπορεί ο αντιιμπεριαλιστικός -
εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας να πλησιάζει θέσεις αντιδραστι-
κές.

Θανάσης Καλόμαλος

Όπλα, αλλά μόνο όπλα;

Να λοιπόν που με 10 ή κατά άλλους υπολογισμούς με 17 δις δολάρια
θα γλυτώσουμε από το βραχνά της τουρκικής απειλής! Αυτό τουλά-
χιστον φαίνεται να πιστεύει το Γενικό Επιτελείο και η κυβέρνηση,
αν κρίνουμε από τις επίσημες δηλώσεις. Με άλλα λόγια, τα «Μιράζ»
και τα F-16 ή F-18, αλλά και τα νέα άρματα, οι πύραυλοι και οι σύγ-
χρονες ναυτικές μονάδες που σκοπεύουν να προμηθευτούν οι ένο-
πλες δυνάμεις, είναι η λύση που προκρίθηκε στο χρόνιο πρόβλημα
της αντιμετώπισης του τουρκικού επεκτατισμού.

Το θέμα παρουσιάζει διπλό ενδιαφέρον αφού δεν συνδέεται ευθέως
μόνο με την εθνική ασφάλεια αλλά και με την πορεία της νοσοσύνης
οικονομίας μας. Δεν είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς το δυσβά-
στακτο κόστος του προγράμματος των εξοπλισμών, ακόμα και στην
περίπτωση που οι Έλληνες διαπραγματευτές εξασφαλίσουν υψηλά
αντισταθμιστικά οφέλη. Ούτε χρειάζεται ειδική ανάλυση για να συ-

νειδητοποιηθεί ότι η διόγκωση του εξωτερικού χρέους συνεπάγεται δεσμεύσεις που σφραγίζουν την εξωτερική πολιτική και περιορίζουν την εθνική ανεξαρτησία.

Ωστόσο, είμαστε υποχρεωμένοι να δεχτούμε ότι και οι οπαδοί της «αγοράς του αιώνα» δεν είναι χωρίς επιχειρήματα: Προβάλλουν την κούρσα των εξοπλισμών στην οποία έχει επιδοθεί η τουρκική πλευρά, την εύνοια των δυτικών και την ανοχή των σοβιετικών, την τεράστια ποσοτική υπεροχή σε ανθρώπινο δυναμικό, το μεγάλο γεωγραφικό βάθος, τη μεγάλη «ηλικία» των αεροσκαφών της πολεμικής μας αεροπορίας κλπ.

Όλα τα παραπάνω και σε συνδυασμό με το δεδομένο της κλιμακούμενης τουρκικής πίεσης σε Κύπρο, Αιγαίο και Δυτ. Θράκη, κάνουν δύσκολο ένα κατηγορηματικό όχι στην αγορά σύγχρονων αεροσκαφών. Αυτό, όμως, σε καμιά περίπτωση δεν δικαιολογεί την κυβέρνηση, η οποία τόσο στο επίπεδο της δεοντολογίας, όσο και σ' αυτό της ουσίας κινείται με παραδοσιακό τρόπο.

Το πρόγραμμα εξοπλισμών τόσο λόγω των βαρύτατων επιπτώσεων του στην πορεία της χώρας στις επόμενες δεκαετίες, όσο και γιατί είναι έντονα αμφιλεγόμενο, δεν έπρεπε να αντιμετωπισθεί στα στεγανά του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας και του κυβερνητικού συμβουλίου. Από κάθε άποψη είναι επιβεβλημένη η πιο πλατιά δημόσια συζήτηση, ώστε να μετρηθούν όλες οι πολιτικοοικονομικές επιπτώσεις να ακουστεί ο αντίλογος και ίσως να προταθούν εναλλακτικές λύσεις.

Η κλειστή διαδικασία λήψης αποφάσεων που ακολούθησε η κυβέρνηση στο θέμα αυτό δεν είναι άσχετη με την ουσία των επιλογών της. Η προμήθεια σύγχρονων οπλικών συστημάτων που εισιγήθηκαν οι στρατηγοί του Γενικού Επιτελείου και αποδέχτηκε η κυβέρνηση σαν λύση στο πρόβλημα της εθνικής μας ασφάλειας, είναι τυπικό δείγμα τεχνοκρατικής και γι' αυτό μονοδιάστατης αντιμετώπισης. Κι αυτό γιατί δεν υπάρχουν όχι μόνο αποφάσεις, αλλά όπως φαίνεται ούτε προβληματισμός για ευρύτερες αλλαγές στην ίδια τη δομή των ενόπλων δυνάμεων. Είναι αναμφισβήτητο ότι ο χώρος είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος. Είναι επίσης αναμφισβήτητο, όμως, ότι η σημερινή κατάσταση κυρίως του στρατού αποδυναμώνει το αξιόμαχό του. Η πληθώρα των επίσημων επαίνων δεν μπορεί να κρύψει την πραγματικότητα ενός διογκωμένου, δυσκίνητου και αδηφάγου μηχανισμού, φτιαγμένου για να αντιμετωπίζει περισσότερο τον «εσωτερικό εχθρό», παρά την τουρκική απειλή. Τα οικονομικά σκάνδαλα, η καθημερινή καταπίεση των φαντάρων που εξουθενώνει την προσωπικότητα, η έλλειψη ουσιαστικής εκπαίδευσης και η αγκίστρωση σε αμυντικά δόγματα που δεν αντιστοιχούν στις σημερινές εθνικές ανάγκες, είναι μερικές πλευρές της κατάστασης που συνεχίζει με οριακές βελτιώσεις να ισχύει και μετά το 1981.

Η Ελλάδα είναι μικρή χώρα χωρίς φυσικούς συμμάχους. Είναι υποχρεωμένη απέναντι στην κλιμακούμενη απειλή να οργανώσει

την άμυνα της αξιοποιώντας στο έπακρο τα πλεονεκτήματα της. Αφού η εξωτερική επεκτατική πίεση κάνει αναγκαία την ύπαρξη ενός αξιόμαχου στρατεύματος, αυτό θα πρέπει να είναι αριθμητικά μικρότερο και δομημένο στη βάση ευέλικτων και ειδικά εκπαιδευμένων μονάδων, οι οποίες θα είναι σε θέση να αξιοποιήσουν τα σύγχρονα οπλικά συστήματα. Η χώρα διαθέτει άφθονο ανθρώπινο δυναμικό με σχετικά υψηλό δείκτη γενικής μόρφωσης κι εκπαίδευσης. Η εφαρμογή ενός προγράμματος εκπαίδευσης στα νέα όπλα είναι επιβεβλημένος στόχος· η υλοποίηση του είναι σε θέση να εξισορροπήσει την ποσοτική υπεροχή της Τουρκίας. Κάτι τέτοιο, όμως, απαιτεί το ξεπέρασμα της σημερινής απαράδεκτης και τελικά αντιπαραγωγικής «πρωσοικής» αντίληψης για την πειθαρχία.

Το ελληνικό αμυντικό δόγμα θα πρέπει να υπηρετεί την εθνική ανάγκη της αντιμετώπισης του εξ ανατολών κινδύνου κι όχι αφηρημένες νατοϊκές σκοπιμότητες. Ανάλογες αυτού του δόγματος θα πρέπει να είναι και οι προμήθειες των οπλικών συστημάτων. Προμήθειες όπλων κατασκευασμένων για μια σύγκρουση Ανατολής-Δύσης και μάλιστα κάτω από την αμερικανική πίεση για εκσυγχρονισμό σύμφωνα με το νατοϊκό σχεδιασμό, δεν εξυπηρετούν την περίπτωση μας. Οι επιλογές θα πρέπει να γίνουν με κριτήριο την καταλληλότητά τους για μια τοπική σύγκρουση.

Είναι δύσκολο να αμφισβητηθεί ο αποτρεπτικός ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει μια πολεμική αεροπορία ικανή να καταφέρει σοβαρά πλήγματα στον αντίπαλο. Το ίδιο ισχύει και για τη σημασία των πυραυλικών συστημάτων ή των σύγχρονων ευέλικτων ναυτικών μονάδων για την άμυνα των νησιών. Όταν, όμως, δεν γίνεται λόγος για ευρύτερες δομικές αλλαγές στις ένοπλες δυνάμεις, γιατί να μη σκεφτεί κανείς ότι η «αγορά του αιώνα» και οι συναφείς αγορές δεν είναι παρά η τεχνοκρατική απάντηση των στρατηγών του Γενικού Επιτελείου στο πρόβλημα της εθνικής μας ασφάλειας; Μια απάντηση που, ως σημειωθεί, έρχεται να ικανοποιήσει την εγγενή τάση τέτοιων μηχανισμών για επέκταση και συνεχή εξοπλισμό, χωρίς ταυτόχρονα να θίγει τίποτα από τα πολλά και μεγάλα απαράδεκτα των ενόπλων δυνάμεων.

Σταύρος Αυγερό

Αττίλας Νο 3

Οι Τουρκοκύπριοι για το μέτωπο ΛΚΕΛ-ΔΗΣΥ

Ο ελληνόφωνος προπαγανδιστής της τουρκοκυπριακής τηλεόρασης Τζαφέρ Ελκίν έκανε τις παρακάτω εκτιμήσεις, σε σχόλιο του

από το «Μπαϋράκ» στις 24/8/84, σχετικά με τις θέσεις και τη στάση του ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ:

«Εμείς το είχαμε προσέξει έστω και σαν ακτίδα φωτός (όχι όμως όπως εκείνη του πρωθυπουργού Α.Παπανδρέου) ότι εκεί κοντά σας θρίσκοντο εν εξελίξει ορισμένες αλλαγές και μεταβολές που θα ήσαν *ελπιδοφόρες* για το πολιτικό πρόβλημα της νήσου. Βλέπετε *είναι ζήτημα θάρρους*. Κι αν στους Ολυμπιακούς αγώνες έδιναν μετάλλιο θάρρους, οπωσδήποτε *το ΑΚΕΛ θα κέρδιζε το χρυσό* και ο Δημοκρατικός συναγεμρός το αργυρό. Στις ηγεσίες των κομμάτων αυτών ένα ισότιμο ΕΥΓΕ απο μας... Η αξίωση του ΑΚΕΛ να συγκληθεί εκτάκτως η Βουλή των αντιπροσώπων για συζήτηση των σημείων εργασίας του Γ.Γ. του ΟΗΕ αποτελεί *θρίαμβο της υπευθυνότητας, της λογικής* και του *γνήσιου πατριωτισμού*», για να καταλήξει ως εξής. «Η επιχείρηση του ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ εναντίον των αρνητών Σπύρου Κυπριανού και Α.Παπανδρέου είναι πολύ ενδιαφέρουσα. Διότι τελικά θα διαπιστώσουμε έμπρακτα αν λειτουργεί η δημοκρατία με τους θεσμούς της στη νότια Κύπρο και στη σοσιαλιστική Ελλάδα... ο Γ.Γ. του ΟΗΕ θα αναμένει με ενδιαφέρον και ανυπομονησία την τελική έκβαση της επιχείρησης ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ την οποία θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε σαν *τρίτη ειρηνευτική επιχείρηση*. Όμως για να μην έχουμε παρεξηγήσεις, όχι τουρκική, φυσικά» (Οι υπογραμμίσεις δικές μου).

Ζήτημα «θάρρους» λοιπόν, η αποδοχή των τετελεσμένων από τους ελληνοκύπριους και ολυμπιακό μετάλλιο για το ΑΚΕΛ (χρυσό) και ΔΗΣΥ (αργυρό). Η κοινή αυτή στάση τους «ελπιδοφόρα» για το μέλλον του νησιού (σύμφωνα με το πώς το έχουν διαμορφώσει (και) οι Τούρκοι φασίστες-σωβινιστές). Θρίαμβος της υπευθυνότητας, της λογικής και του γνήσιου πατριωτισμού η στάση του ΑΚΕΛ... Η επιχείρηση ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ η τρίτη ειρηνευτική επιχείρηση στην Κύπρο, μετά τον Αττίλα 1 και Αττίλα 2, φυσικά όχι τουρκική (αυτή τη φορά).

Το ΑΚΕΛ δεν ίδρωσε από αυτές τις θετικές εκτιμήσεις, για τις ενέργειες του, από πλευράς τουρκοκυπρίων φασιστών. Ενοχλήθηκε μόνο που άλλες κυπριακές εφημερίδες δημοσίευσαν το σχόλιο του Τζαφέρ και το ειρωνεύτηκαν για το μετάλλιο. Η παραδοσιακή αριστερά, στην Κύπρο και Ελλάδα, δεν ενοχλείται (από πολύ καιρό τώρα) για τα όσα κάνει ή δεν κάνει, αλλά από την στηλίτευση και την αντιπαράθεση στις απόψεις της από άλλα άτομα ή κόμματα. Όποιος είναι ενάντια της είναι αυτόματα «αντικομμουνιστής» άρα αντιδραστικός κλπ., κλπ. Ιδεολογική τρομοκρατία σύμφωνα με το στυλ της δεξιάς: πας μη εθνικόφρων προδότης. Ο αντεπαναστατικός εκφυλισμός της παραδοσιακής αριστεράς την έχει φέρει σε κατάσταση παροξυσμού: δεν είναι μόνο αντεπαναστατική, αλλά και αντεθνική και γι' αυτό μπορεί να συμπλέει, να συμβαδίζει και να συγχρονίζεται ακόμα και με την δεξιά.

Το ΚΚΕ

- Το ΚΚΕ στάθηκε, ουσιαστικά, αλληλέγγυο στο ΑΚΕΛ. Ο «ΡΙ-

ζοσπάστης» μας πληροφόρησε, με οχτάστηλο τίτλο, «Υπεύθυνη τοποθέτηση του ΚΚΕ στο Κυπριακό».

Την υπεύθυνη τοποθέτηση του ΚΚΕ για το Κυπριακό (για τα «σημεία εργασίας» του Κουεγιάρ, καθώς και το ρόλο που μπορεί να έχει η Ελλάδα στην προώθηση του προβλήματος) ως γνωστό, εξέθεσε ο Χ.Φλωράκης στον πρωθυπουργό κατά τη συνάντησή τους. (βλ. «Ρ» 29/8/84). Η υπεύθυνη τοποθέτηση του ΚΚΕ (προσέχτε τη γλώσσα της εξουσίας: «υπεύθυνη», δηλαδή οι άλλες τοποθετήσεις είναι λίγο πολύ ανεύθυνες; ή άλλες, προηγούμενες τοποθετήσεις του ΚΚΕ δεν ήταν τόσο «υπεύθυνες» όσο η τελευταία; Ποιος ξέρει. Οι οπαδοί του ΚΚΕ πάντως δεν ξέρουν), δημοσιεύτηκε την επόμενη ημέρα. Ποια ήταν; 1. Ότι η απόφαση για τα σημεία Κουεγιάρ είναι υπόθεση αποκλειστικά του κυπριακού λαού (δηλαδή δεν έχει γνώμη το ΚΚΕ για την ορθότητα τους ή όχι. Για το Αφγανιστάν ή την Πολωνία έχει γνώμη). 2. Το ΚΚΕ έκρινε πως τα σημεία δεν είναι διχοτομικά (οι οπαδοί του βέβαια δεν έμαθαν ποτέ ποια είναι αυτά τα σημεία). Διχοτομικά δεν είναι. Απλούστατα κατοχυρώνουν τα τετελεσμένα και οδηγούν στην επέκταση της τουρκικής κυριαρχίας σ' όλο το νησί. 3. Τα σημεία δεν λύνουν το πρόβλημα, αλλά αποτελούν πλαίσιο κλπ. κλπ. Αφού δεν λύνουν το πρόβλημα τι προσφέρουν; Αυτό δεν το μαθαίνουμε. Αυτό λέγεται «υπεύθυνη τοποθέτηση».

Να σκεφτεί κανείς ότι άνθρωποι μη κομμουνιστές ανέλυσαν την παγίδα των σημείων (Ν.Γαζής στην «Ελευθεροτυπία») και τον αμερικάνικο ρόλο του Κουεγιάρ (βλ. αρθρογραφία Στ. Ευσταθιάδη στο «Βήμα» - κάτι που ενόχλησε την αριστεροδεξιά στην Κύπρο).

Η στάση του ΑΚΕΛ είναι φυσική συνέπεια της πολιτικής που έχει ακολουθήσει όλα τα χρόνια (από την απουσία του στον ξεσηκωμό του 1931, τον αγώνα του 1955-59 κλπ.), απέναντι στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα στην Κύπρο: μια πολιτική που δεν ενόχλησε την αποικιοκρατία, αλλά αντίθετα την έβγαλε από δύσκολες καταστάσεις. Το ΚΚΕ δεν ευτύχησε νάχει καλύτερη στάση απέναντι στο Κυπριακό. Σύγχυση, παλινωδίες, υποταγή στην πολιτική και τα συμφέροντα της ΕΣΣΔ και όχι μια δική του επαναστατική, πατριωτική-αντιιμπεριαλιστική πολιτική. Πάντοτε καλυμμένα όλα αυτά με παχειά λόγια για διεθνισμό και τα γνωστά.

Η κρίση θα συνεχιστεί

Η τελευταία κρίση φέρνει πολλά καινούργια στοιχεία μέσα της, σε σχέση με παλιότερες. Έφερε σε αντίθεση τα πολιτικά κόμματα της Κύπρου, όπου για πρώτη ίσως φορά αριστερά και δεξιά συμφωνούν τόσο ανοιχτά στην «παράδοση χωρίς όρους». Στη διάρκεια της δημιουργήθηκε και μια δεύτερη «ενότητα»: μεταξύ του ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ από τη μια και της ελλαδικής δεξιάς από την άλλη. Η γραμμή του ΑΚΕΛ δεν συμπίπτει μόνο με αυτή του ΔΗΣΥ, αλλά και με όσα για τη λύση του προβλήματος έχουν υποστηρίξει και ο Αβέρωφ και ο Μητσοτάκης (παλιότερα οι άλλοι δεξιοί πολιτικοί

και δημοσιογράφοι). Για πρώτη φορά στην ιστορία του Κυπριακού ελληνική κυβέρνηση πήρε θέση πιο αδιάλλακτη από αυτή της Λευκωσίας. Συνήθως γινότανε το αντίθετο. Και για πρώτη φορά θα μπει, μπήκε ήδη, σε δοκιμασία ελληνική κυβέρνηση γιατί δεν στέργει στην χωρίς όρους παράδοση της Κύπρου. Το παρατήρησε και το επεσήμανε στο σχόλιο του ο Τζαφέρ.

Η συμφωνία που πέτυχαν τα κόμματα της Κύπρου είναι φυσικά επίπλαστη. Αυτό φάνηκε αμέσως μόλις ο πρόεδρος Κυπριανού έφτασε στη Ν.Υόρκη. Οι διαφορές είναι μεγάλες. Δεν ξέρω πόσο βαθιές. Πάντως είναι μεγάλες και σημαντικές, μεταξύ του ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ από τη μια μεριά και του ΔΗΚΟ-ΕΔΕΚ και άλλων παραγόντων από την άλλη. Οι διαφορές αυτές περνάνε και στην Ελλάδα και η κρίση που θα ακολουθήσει την αποτυχία των διαπραγματεύσεων στη Ν.Υόρκη, θα οξύνει την κατάσταση στην Κύπρο και στην Ελλάδα. Δυο λόγια για τους λόγους αυτής της κρίσης.

Είναι γεγονός ότι η Τουρκία σκοπεύει να παίξει ρόλο χωροφύλακα στην νοτιοανατολική λεκάνη της Μεσογείου. Η κατάληψη της Κύπρου θα ανεβάσει και εδραιώσει πολύ το ρόλο της. Παράλληλα αμφισβητεί Αιγαίο και Θράκη από την Ελλάδα (από τον ελληνικό καπιταλισμό αλλά και από τον ελληνικό λαό). Ένα μεγάλο τμήμα του αστισμού στην Ελλάδα-Κύπρο πιστεύει ότι θα σωθεί από την υπαρκτή απειλή του τουρκικού επεκτατισμού κάνοντας το καλό παιδί στους αμερικάνους και γενικά στη Δύση. Δεν έχει μάθει, δεν μπορεί να μάθει τίποτα - το ταξικό συμφέρον το εμποδίζει - από την ιστορία. Ότι το «ανήκωμεν στη Δύση» η υποχωρητικότητα, το ξεπούλημα της Κύπρου (που άρχισε με εκείνες τις επαίσχυντες συμφωνίες της Ζυρίχης και του Λονδίνου - να από πού να ανοίξουμε τον «φάκελο της Κύπρου») για να μη διαταραχθούν τα συμφέροντα της Δύσης, οδήγησε σήμερα στον εφιάλτη του τουρκικού επεκτατισμού. Ένα άλλο κομμάτι προσπαθεί να αντισταθεί. Ακόμα και στην Κύπρο κάποιοι καταλαβαίνουν ότι καλύτερα να είναι νομάρχες και κλητήρες στην Ελλάδα παρά ζητιάνοι στο Λονδίνο. Ο αστικός αντιαμερικανισμός, όμως, έχει τα (ταξικά) όριά του. Γιατί δεν στηρίζεται στην κινητοποίηση του λαού. Μόνο η κινητοποίηση του λαού, η ενημέρωση του για το ρόλο που έχει παίξει και θα παίξει το κυπριακό στο δικό του μέλλον - μόνο δηλαδή η επανεθνικοποίηση του κυπριακού και η συμπαράταξη μέσα από τη λαϊκή κινητοποίηση, μόνο η παρέμβαση του εργαζόμενου λαού, της εργατικής τάξης, μπορεί να αποτρέψει καινούργιες συμφορές που δεν θα τις αποφύγουμε σαν λαός και έθνος, αν αφήσουμε μόνη την Κύπρο. Δεν μπορεί να χτιστεί σοσιαλισμός πάνω στα ερείπια του ελληνισμού της Κύπρου.

Γύρω από την υπεράσπιση των ελληνοκύπριων από τα ιμπεριαλιστικά σχέδια που στρέφονται και ενάντια στην Ελλάδα, μπορεί και πρέπει να δημιουργηθεί ένα πλατύ πατριωτικό-αντιιμπεριαλιστικό μέτωπο, που θα δώσει νέες προοπτικές και στον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της χώρας και θα ενωθεί με τα απελευθερωτικά και κοινωνικά κινήματα και επαναστάσεις της περιοχής

και του κόσμου ολόκληρου. Το πλατύ αυτό μέτωπο μόνο ο εργαζόμενος λαός μπορεί να φτιάξει. Ο αστισμός που θέλει να αντισταθεί δεν μπορεί να πετύχει κάτι τέτοιο, γιατί δεν αποτελεί απελευθερωτική κοινωνική δύναμη και γιατί πάντα έχει στο νου να συμβιβαστεί με τον ιμπεριαλισμό προκειμένου να διασώσει τα ταξικά του συμφέροντα.

Το τι θα γίνει από τα δύο, θα κληθούμε σύντομα να το αποφασίσουμε στην πράξη. Γιατί τα περιθώρια σχετικά με την λύση του κυπριακού στενεύουν, μια και ο ιμπεριαλισμός επείγεται να τελειώνει μ' αυτό τον πονοκέφαλο.

Για την οριστική λύση του προβλήματος σύμφωνα με τα συμφέροντα του, τώρα πια έχει εκτός από τους «εφιάλτες» της δεξιάς και τους «εφιάλτες της αριστεράς» (ΑΚΕΛ-ΚΚΕ). Οι πιέσεις πάνω στην ελληνική κυβέρνηση θα αυξηθούν. Τόσο περισσότερο όσο το μέτωπο στην Κύπρο είναι διασπασμένο και η «επανεθνικοποίηση» και «συμπαράταξη» (του κυπριακού) στην συνείδηση του ελληνικού λαού βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο. Οι πιέσεις για την οριστική προδοσία - για τις νέες περιπέτειες στο Αιγαίο και Θράκη, για την παραπέρα συρρίκνωση του ελληνισμού - θα περάσουν μέσα από πολιτική κρίση, πανεθνική κρίση. Γι' αυτό το δίλημμα σχετικά με το τι θα κάνουμε σαν λαός, σαν εργαζόμενοι, σαν πατριώτες και σοσιαλιστές θα μπει πολύ σύντομα.

Λευτέρης Ριζός

Καλοκαιριάτικη κουλτούρα

Ένα ακόμη «φεστιβαλικό» καλοκαίρι «τελευταίο» εν μέσω δαφνών και αυτοϊκανοποιήσεων. Κράτος και πάσης φύσεως καλλιτέχνες, ανταλλάσσουν ευχαριστίες -ευχαριστημένοι αμφότεροι- κλείνοντας πονηρά το μάτι: Ο ισολογισμός και για φέτος παρουσιάζεται ισοσκελισμένος. Το κράτος αγόρασε κουλτούρα, οι καλλιτέχνες πούλησαν το προϊόν τους, ο λαός χειροκρότησε. Αφενίμ. Και του χρόνου.

Μόνο που να! Κάποια πράγματα σ' αυτόν τον τόπο, έχουν ένα χαρακτήρα αυτοσκοπού. Αρχίζουν και τελειώνουν στον εαυτό τους, χωρίς να πετυχαίνουν κανένα αντικειμενικό στόχο. Έχει λεφτά το κράτος, πληρώνει τους καλλιτέχνες, που θέλουν λεφτά, συγχαίρει το κράτος τον εαυτό του για την γαλαντομία του.

Αποκτά αυτό που επιδιώκει ο καλλιτέχνης, γεμίζει προσωρινά το πορτοφόλι του, αυτοσυγχαίρεται γιαυτό του το κατόρθωμα και πάει, τέλειωσε. Α, ναι. Υπάρχει και το προσφερόμενο θέαμα και ακρόαμα. Για να το δούμε όμως...

Για όποιον έτυχε έστω και για μια φορά να παρακολουθήσει μια απ' αυτές τις εκδηλώσεις στην επαρχία, που συνήθως η κατάληξη

τους είναι, «...αίϊκα '84», και διαρκούν από τρεις μέρες ως και μια εβδομάδα, δεν μπορεί παρά να ένοιωσε δέος. Προσερχόμενος στην κεντρική πλατεία του χωριού ή στον αυλόγυρο κάποιου σχολείου με το πρόγραμμα των εκδηλώσεων ανά χείρας ο θεατής ή ακροατής, έχει την εντύπωση (όχι, προς θεού, την απαίτηση) ότι αν δεν μεθέξει των δρωμένων, τουλάχιστο θα περάσει «δυο ώρες ευχάριστες», αποκομίζοντας και κάποια πνευματικά οφέλη.

Οποία πλάνη! Αν η επιλογή του τοπικού πολιτιστικού συλλόγου (που συνήθως συνεργάζεται με το δήμο ή την κοινότητα) είναι η κινηματογραφική ταινία, τότε αυτή ούτε θα φαίνεται ούτε θα ακούγεται για τα 9/10 των θεατών. Λάθος τοποθέτηση της μηχανής προβολής, λάθος φακοί, κακές κόπιες και κακός φωτισμός, προσφέρουν μια μαγική εικόνα χωρίς εικόνα, που μόνο τη «μαρίδα», ντόπια και παρεπιδημούσα, τέρπει. Όσο για το φιλοθεάμον κοινό, τεμαχίζει την ανία του, που έτσι κι αλλιώς είναι ενδημική σ' ολόκληρη την ύπαιθρο.

Στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων, σίγουρα συμπεριλαμβάνονται και κάποια ή κάποιες μουσικές βραδιές. Θεωρούνται «εκ των ων ουκ άνευ» για ένα «φεστιβάλ» που σέβεται τον εαυτό του. Αλλά το συνονθύλευμα των ήχων που φτάνει στους ακροατές κάθε άλλο οπαρά θελκτικό μπορεί να χαρακτηριστεί. Μουσικοί και τραγουδιστές προερχόμενοι συνήθως από κάποια άλλη επαρχιακή πόλη την ίδια μέρα της ...συναυλίας, κατάκοποι και κακοκοιμισμένοι, στήνουν οι ίδιοι τις κατ' ευφημισμόν μικροφωνικές εγκαταστάσεις μέχρι την ώρα της εμφάνισης τους κι από κει και πέρα, αγωνίζονται, κυριολεκτικά, να ξεπεράσουν τον κακό τους ήχο, τον κακό τους ύπνο, την κακή τους διατροφή. Το κοινό σ' αυτές τις περιπτώσεις συμπεριφέρεται, ακριβώς όπως σε μια ποδοσφαιρική συνάντηση. Κάθε μια γνωστή μουσική φράση, προκαλεί αυτόματα έξαλλο ενθουσιασμό που εκδηλώνεται με κάθε είδους κρότους.

Αποχωρούντων των μουσικών συγκροτημάτων, ακολουθούν οι θιάσοι, για την «πατροπαράδοτη» θεατρική παράσταση, που συνήθως είναι ελληνικό έργο. Ίσως αυτό το τελευταίο, αν το γκρουπ έχει συνδέσει την ύπαρξη του και με κάποιο κομματικό χώρο, να είναι και έργο πολιτικό. Το ίδιο όμως ταλαιπωρημένα τα «παιδιά» του θιάσου, σ' ένα χώρο που τους είναι άγνωστος, χωρίς πρόβες, σε μια σκηνή -ικρίωμα, με ανύπαρκτους φωτισμούς και μια ακουστική, που μόλις να φτάνει μέχρι τις πρώτες θέσεις των θεατών, μοχθούν να αρθρώσουν το θεατρικό λόγο. Κι αυτά στην καλύτερη περίπτωση. Γιατί έτυχε να παρακολουθήσουμε και παράσταση.... εν μέση οδῷ. Όπου οι θαμώνες του καφενείου που πρόσφερε το «θεατρικό χώρο», δεν εννοούσαν να απεμπολήσουν την ιδιότητα του καφενόθιου. Και κατά τη διάρκεια της παράστασης, διακόπτοντας την, έστελναν τα παιδιά τους, να τους φέρουν τα διάφορα τερψιλαρύγγια.

Θέατρο λοιπόν, κινηματογράφος και μουσική, αποτελούν την

απαραίτητη «υποδομή» για την επιτυχία των πολιτιστικών εκδηλώσεων της μιας εβδομάδας. Αλλά αν ο οργανωτής μερικές φορές έχει ευρύτερα πολιτιστικά ενδιαφέροντα, τότε οι ταλαιπώροι συνέλληνες της επαρχίας «θ' απολαύσουν» και χορευτικά συγκροτήματα, και έκθεση ζωγραφικής ντόπιων συνήθως ζωγράφων, ίσως δε και κάποιους ομιλητές. Συνθήκες και αποτέλεσμα ίδια.

Παρακολουθούμε αυτήν την «πολιτιστική έκρηξη» εδώ και αρκετά χρόνια. Μια έκρηξη που στο βαθμό που συναρτώνταν με την υπόλοιπη κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα στα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης, αποσπούσε την εμπιστοσύνη όλων, έστω κι αν ο αυτοσχεδιασμός αποτελούσε το κύριο γνώρισμα της. Οι πάντες, διακατεχόμενοι από ένα αίσθημα «δημοκρατικής ευφορίας», χάιδευαν στην πλάτη όποιον επιχειρούσε οτιδήποτε που είχε σαν προμετωπίδα τη λέξη «λαό». Και βεβαίως, ποιος όλα αυτά τα χρόνια δεν χρεώνει στο λαό ότι κάνει!

Φαίνεται όμως, προϊόντος του χρόνου, πως πολλοί απ' αυτούς που στην αρχή κατέθεταν την πίστη και τον ενθουσιασμό τους στην υπόθεση της αναβάθμισης του πολιτιστικού επιπέδου των ελλήνων, σύντομα αντιληφθήκανε ότι η ίδια πίστη -η και λιγότερη- κι ο ίδιος ενθουσιασμός - ή και λιγότερος - μπορούσαν να γίνουν ανταλλάξιμες αξίες και να εκδραχμισθούν. Το μεταπολιτευτικό κράτος απ' την άλλη, ευαίσθητο, και πλεγματικό απέναντι σε οτιδήποτε είχε σχέση με το «λαό βασανισμένο», αλλά και ανέτοιμο να αντιμετωπίσει μια τέτοια προσφορά, θεώρησε ότι χρηματίζοντας όποιον πήγαινε με μια πρόταση στο χέρι, εξαντλούσε το χρέος του σ' αυτόν τον τομέα.

Το προχουντικό καθεστώς του φεστιβάλ υπήρχε. Έλα όμως που αυτό ήταν «δεξιό», «ελιτίστικο», «κλειστό για το λαό», «αντιδραστικό» κ.λ.π.! Να ανοίξει λοιπόν σ' όλους τους καλλιτέχνες τις πόρτες του, διάβαζε τα ταμεία του, το κράτος, και τα άνοιξε. Κι ήταν σα ν' άνοιξαν οι ασκοί του Αιόλου. Ένας άνεμος, ένας θυελλώδης πολιτιστικός άνεμος σάρωσε τη χώρα πέρα ως πέρα. Δεν έμεινε ρεματιά και ραχούλα που να μην αντιβονίζει σ' αυτήν ο λόγος του Αισχύλου, του Μπρεχτ, του Καμπανέλλι. Δεν έμεινε χωριό που να μην έχει τον προσωπικό του Τσεφινέλλι, Γκοντάρ ή Μπέργκμαν. Δεν έμεινε κοινότητα χωρίς να τρίζουν τα τζάμια της από τους ήχους της ηλεκτρικής κιθάρας.

Κάτω από ποιες συνθήκες πραγματοποιούνται αυτές οι εκδηλώσεις, το αναφέραμε παραπάνω. Από ποιους όμως πραγματοποιούνται, ας το δούμε: Απ' τη μια υπάρχουν οι λεγόμενοι «φορείς»: Δήμοι, κοινότητες, πολιτιστικοί σύλλογοι, επιμορφωτικά σωματεία, οργανώσεις, που κάθε τόπος διαθέτει τουλάχιστον ένα απ' όλα αυτά. Τα οποία, κατά 90%, ανοίγουν τις πόρτες των γραφείων τους λίγες μέρες πριν τις εκδηλώσεις και τις κλειδώνουν αμέσως μόλις αυτές τελειώσουν. Απ' την άλλη έχουμε τους συντελεστές-καλλιτέχνες που καταθέτουν την τέχνη τους στην υπηρεσία της

κουλτούρας. Ποιοι είναι όμως αυτοί; Για ότι αφορά τα γκρουπ των θιάσων και των μουσικών, αυτά συνήθως συναπαρτίζονται από άτομα ετερόκλητα, που τις περισσότερες φορές δεν έχουν συνεργαστεί ποτέ μεταξύ τους. Βρίσκεται λοιπόν κάποιος του αναλαμβάνει να παίζει το ρόλο που θιασάρχη ή του αρχηγού του μουσικού γκρουπ (συνήθως είναι και ο περισσότερος γνωστός στο «πλατύ κοινό» λόγω τηλεόρασης), δημιουργούν ένα κάποιο σχήμα και με μια προετοιμασία λίγων ημερών - που συνεχίζεται και κατά τη διάρκεια των περιοδειών - απευθύνονται στα αρμόδια υπουργεία, εισπράττουν την αμοιβή τους, αμοιβή που πολλές φορές ξεπερνά το εκατομμύριο, και ξεκινούν. Να κάνουν τις διακοπές τους και να επιμορφώσουν!

Η εβδομάδα κουλτούρας και επιμόρφωσης πραγματοποιήθηκε. Στις υπόλοιπες βέβαια 51 του χρόνου που απομένουν, ουδείς ενδιαφέρεται τι γίνεται στους ίδιους τόπους. Γιατί αν ενδιαφερόταν να μάθει τι έμεινε στους πολίτες της υπαίθρου απ' τα «...αϊϊκα '84», θα διαπίστωνε χωρίς κόπο: Τίποτα.

Τόλης Γιαννάκης

«Κλάδοι ελαίας» από την Αγκυρα

Ο κεντρικός άξονας της εξωτερικής πολιτικής όλων των ελληνικών μεταπολιτευτικών κυβερνήσεων, ήταν χωρίς αμφιβολία οι ελληνοτουρκικές σχέσεις. Σχέσεις, που την τελευταία δεκαετία γνώρισαν ραγδαία επιδείνωση με την αμφισβήτηση από την Τουρκία ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων κατοχυρωμένων από διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες και αποκορύφωμα την τουρκική εισβολή και κατοχή μέχρι σήμερα του 35% της Κύπρου.

Όμως και αυτήν ακόμα την περίοδο που οι επεκτατικές βλέψεις Της Άγκυρας σε βάρος του ελληνικού εθνικού χώρου μορφοποιούνται, δεν έλειψαν από μέρους της οι επιδεικτικές χειρονομίες «καλής θέλησης» -χωρίς ποτέ να έχουν κάποιο ουσιαστικό αντίκρυσμα- όταν η διεθνής συγκυρία ήταν δυσμενής γι' αυτήν.

Η κυβέρνηση Οζάλ δεν παρέκλινε στο θέμα αυτό κατά κεραία από τις προκατόχους της. Επιθετική πολιτική σε όλα τα μέτωπα όταν το επιτρέπει η συγκυρία και πρό(σ)κληση στην Αθήνα για διάλογο όταν το διεθνές κλίμα μεταστρέφεται εναντίον της.

Οι πολυδιαφημισμένες προτάσεις φιλίας του τούρκου πρωθυπουργού, που σύμφωνα με την πάγια τακτική όλων των τουρκικών κυβερνήσεων είχαν διαρρεύσει στον Τύπο, δεν ξέφυγαν από τα καθιερωμένα. Έτσι ενώ οι εφημερίδες πρόβλεπαν πως ο κ. Οζάλ θα έκανε «έκκληση» στην Ελλάδα για υπογραφή συμφώνου μη επίθεσης, ότι θα προσκαλούσε τον κ. Παπανδρέου στην Αγκυρα και θα εκδήλωνε την

επιθυμία του να ταξιδέψει στην Αθήνα για συνομιλίες εφ' όλης της ύλης, τελικά καμιά από αυτές τις θεαματικές πράγματι χειρονομίες δεν πραγματοποιήθηκε. Και τούτο ίσως γιατί η σκόπιμη διαρροή στον Τύπο των προθέσεων της κυβέρνησης, που στόχο πάντα έχει την ανίχνευση της άλλης πλευράς, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα.

Μετά τη μονομερή κατάργηση της θεώρησης των διαβατηρίων των Ελλήνων που επισκέπτονται την Τουρκία, η Αγκυρα προχώρησε και σε προτάσεις για την επανέναρξη του διμερούς διαλόγου:

πάγωμα όλων των σημαντικών ελληνοτουρκικών «διαφορών» με στόχο τον περιορισμό της έντασης

διάλογο σε ζητήματα που θα μπορούσε να επιτευχθεί κάποια προσέγγιση (τουρισμός, οικονομικές σχέσεις, πολιτισμός).

Έκανε μάλιστα γνωστό πως η Τουρκία, στα πλαίσια της σταθερής επιδίωξης της για σχέσεις καλής γειτονίας, είναι πρόθυμη να τροφοδοτήσει με φως και νερό μερικά «νησιά του Αιγαίου». Και τελευταία σε δηλώσεις του ανέφερε ότι αυτά που ουσιαστικά ζητεί από την Ελλάδα είναι:

Να μην αντισταχθεί στην ένταξη της Τουρκίας στην ΕΟΚ, και

Να μην παρεμποδίσει την ελεύθερη **έξοδο** της στο Αιγαίο.

Μέσα απ' αυτές τις χειρονομίες «καλής θέλησης» θα προσπαθήσουμε λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή συγκυρία να ανιχνεύσουμε τους στόχους της τουρκικής πρότασης. Και αν πίσω από την άρση της Βίζας -και πάντως για έλληνες που δεν έχουν εμπλακεί σε «αντιτουρκικές» ενέργειες- διακρίνεται ευκρινώς η αγωνία της Αγκυρας για μεγαλύτερη εισροή τουριστικού συναλλάγματος, τι τελικά κρύβεται πίσω από το σύνολο των συνεχών προτάσεων - εκκλήσεων του κ. Οζάλ για διάλογο;

Γιατί βέβαια ο τούρκος πρωθυπουργός δεν αγνοούσε πως καμιά ελληνική κυβέρνηση δεν θα δεχόταν διαπραγματεύσεις σε κανένα θέμα, αν υπήρχε, έστω και έμμεσα, η υποψία ότι έτσι αναγνώριζε τα τετελεσμένα και νομιμοποιούσε τις επεκτατικές βλέψεις της Αγκυρας. Γνώριζε ο κ. Οζάλ τον όρο -ανάκληση του τουρκοκυπριακού ψευδοκράτους- που είχε θέσει η ελληνική πλευρά σαν προϋπόθεση για την επανέναρξη του διαλόγου. Αφού λοιπόν εκ των προτέρων εθεωρείτο βέβαιο πως η απάντηση της Αθήνας θα ήταν αρνητική, πού πραγματικά απευθυνόταν ο «κλάδος ελαίας»;

Αν ρίξουμε μια ματιά στο χρόνο που εκδηλώνεται η τουρκική «επίθεση» ειρήνης θα διαπιστώσουμε ότι:

Στο Κυπριακό, με τα ψηφίσματα 541 και 550 του Συμβουλίου Ασφαλείας η διπλωματική θέση της Αγκυρας είχε σημαντικά αποδυναμωθεί. Έπρεπε λοιπόν να πείσει τη διεθνή κοινή γνώμη για τις καλές προθέσεις της.

Στο Αιγαίο, φαίνεται να σημειώνεται κάποια κινητικότητα με κορμό την πρωτοβουλία Ρότζερς, που ελάχιστα αποκλίνει από τις τουρκικές θέσεις και η οποία ήδη απορρίφθηκε από την ελληνική πλευρά.

Στο μέτωπο της Δυτ. Θράκης κλιμακώνονται οι διπλωματικοί χειρισμοί της Άγκυρας για έγερση θέματος «τουρκικής» μειονότητας στα διεθνή βήματα. Χαρακτηριστικό είναι ότι επίκειται συζήτηση και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Αν συνυπολογιστούν ότι την περίοδο αυτή συζητείται στο αμερικανικό Κογκρέσσο το νομοσχέδιο για την εξωτερική βοήθεια, και υπάρχει σοβαρή πιθανότητα αυτή τη φορά να περικοπεί η στρατιωτική βοήθεια προς την Τουρκία, τα πράγματα αρχίζουν να ξεκαθαρίζουν.

Η Άγκυρα επιχειρεί ένα διπλωματικό ελιγμό με δύο βασικούς στόχους. Πρώτο, να εμφανιστεί με καλές προθέσεις και συμβιβαστική διάθεση, ώστε να διευκολυνθεί η κυβέρνηση Ρέιγκαν στην προσπάθεια της να πείσει το Κογκρέσσο να μην της περικόψει τη βοήθεια και δεύτερο, να παρουσιάσει στη διεθνή κοινή γνώμη την ελληνική πλευρά σαν αδιάλλακτη. Άλλωστε και οι προτάσεις Οζάλ τόσο στη διατύπωση τους, αλλά και -κυρίως- στην ουσία τους αποδεικνύουν ότι η τουρκική ηγεσία δεν παραιτείται στο παραμικρό της επεκτατικής στρατηγικής της σε βάρος του ελληνικού εθνικού χώρου. Η αμερικανική κυβέρνηση από τη μεριά της στηρίζει -αν δεν καθοδηγεί- τις τουρκικές προτάσεις γιατί επιθυμεί αφ' ενός να εμφανιστεί στην ελληνική ομογένεια ότι «πιέζει» τη γείτονα (στοχεύοντας βέβαια στην υποστήριξη της εν' όψει των προεδρικών εκλογών) και αφ' ετέρου να πείσει το Κογκρέσσο να της εγκρίνει τα κονδύλια με επιχείρημα την ενίσχυση της Ν.Α πτέρυγας του ΝΑΤΟ.

Αλλά και η Συμμαχία τάσσεται υπέρ της ύφεσης στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Δίδοντας άμεση προτεραιότητα στην ενεργοποίηση της «συμφωνίας Ρότζερς» και την ίδρυση του στρατηγείου της Λάρισας, προσπαθεί να πείσει την Άγκυρα να αποδεχθεί σιωπηρά τη στρατικοποίηση της Λήμνου ώστε να αρθούν και οι λόγοι της μη συμμετοχής της Ελλάδας στα νατοϊκά γυμνάσια που διεξάγονται στο Αιγαίο. Παράλληλα, η Συμμαχία, επιχειρεί να λύσει το θέμα του επιχειρησιακού ελέγχου στον εναέριο χώρο του Αιγαίου (που θα σημαίνει αυτόματα και την ίδρυση του στρατηγείου της Λάρισας) προτείνοντας έναν παραπλανητικό «συμβιβασμό». Συγκεκριμένα, ζητάει σε καιρό ειρήνης ο έλεγχος να ανατεθεί στην Αθήνα και τα ανατολικά όριά του να συμπίπτουν με τα ανατολικά όρια του FIR Αθήνας, και σε περίπτωση πολέμου (άρα και στη διάρκεια των νατοϊκών γυμνασίων), το ΝΑΤΟ θα αποφασίζει σε ποιον θα αναθέτει τον έλεγχο, ανάλογα με το σενάριο της άσκησης ή τις ανάγκες μιας σύγκρουσης. Το σχέδιο αυτό που συγκλίνει με την τουρκική άποψη απορρίφθηκε από την ελληνική κυβέρνηση σαν παραπλανητικό.

Είναι λοιπόν σαφές, πως όλοι αυτοί που διατηρούν τη δυνατότητα να επηρεάζουν τους τουρκικούς χειρισμούς και συνεπώς την πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων, έχουν κάθε λόγο να ενισχύουν τέτοιες εκδηλώσεις ειρήνης της Άγκυρας. Όμως τελικά τα εχέγγυα που προσφέρονται στην ελληνική πλευρά για την έναρξη ενός δια-

c/5
≤u
co
C

•&
co

<u
co
(A
c/5

A

I

°

Q.

-3

CD

Q_

co

to

co

to

-3

c/i

JU

co

C

"&

co

co

co

3

A

I

°

co

(=:

o

to

co

3.

TN
o3
C
"5h
CT3

λόγου με κάποιες πιθανότητες επιτυχίας, είναι ελάχιστα και πάντως όχι αρκετά για να οδηγήσουν σε αποδοχή.-

Χρήστος Παναγιωτόπουλος

Ο ιός του 3 και κάτι %

σ3
(Λ
- 0
0
ι
0
Q.
3
Φ
Q.
CO

0

Lo

▷

3

C

<U
CA
TN
TN
- 0
0
I
0
Q.
3
Φ
Q.
CO
TI
0
V

CO
t5
3

Στον πυρετό που έχει καταλάβει ένα μέρος της αριστερής «διανόησης» σχετικά με το μέλλον της «ανανέωσης», μπορεί να διαγνώσει κανείς την ύπαρξη ενός ιού αμνησίας ή / και ακρισίας. Η αμνησία πλήττει όσους αρνούνται να ανασύρουν από το ασυνείδητο τους, τα γεγονότα που φανερώνουν τις εκλεκτικές συγγένειες οι οποίες συνδέουν το κομματίδιο αυτό με κάθε είδους αυταρχισμό. Η ακρισία, αυτούς που δεν μπορούν να δουν ότι το κοινωνιολογικό υπόστρωμα του κομματιδίου είναι η κατηγορία των ανθρώπων εκείνων που διακατέχονται κυρίως από την επιθυμία για κοινωνική αναρρίχηση και για αποδοχή από οποιαδήποτε κέντρα εξουσίας, με οποιονδήποτε τρόπο. Βέβαια, ότι γίνεται, γίνεται «για τον καλό του τόπου». Έτσι, η «ανανέωση» ήταν έτοιμη να τρέξει να συνεργασθεί με την χούντα πριν ο αμαθής όχλος ανατρέψει την «φιλελευθεροποίηση» του Μαρκεζίνη. Στην συνέχεια, οι άστατοι αυτοί, προδίδοντας τους παρ' ολίγο συνεργάτες τους, δηλαδή την χούντα, έθεσαν τον εαυτό τους στην υπηρεσία του «εθνάρχη» Καραμανλή με σκοπό την δημιουργία μίας ευρείας εθνικής αντιδικτατορικής ενότητας. Σήμερα, όλως τυχαίως, ζητούν να συμπαραταχθούν με την «αλλαγή» και να πολεμήσουν γι' αυτήν σαν απλοί στρατιώτες, ταμπουρωμένοι όμως σε κάποιο σημαντικό μετερίζι, ει δυνατόν στον κυβερνητικό τομέα. Και αύριο ποιος ξέρει τι. Αλλά μην νομίζει κανείς πως όλ' αυτά έγιναν από έλλειψη ανιδιοτέλειας. Απλά, ήταν συνέπεια της βαθιάς δίψας ενός δημοκρατικού και μη-δογματικού κόμματος (το οποίο στελεχώνεται από ένα επιτελείο λαμπρών επιστημόνων) να προσφέρει τις υπηρεσίες του στον τόπο. Η ίδια βαθιά δίψα εξηγεί και τις καταπληκτικές πολιτικές κολοτούμπες του κόμματος αυτού, το οποίο σαν ακροβάτης - ισορροπιστής παραδοσιακού πανηγυριού, μεταπηδάει από την επιθυμία για συνεργασία με τον Μαρκεζίνη στην επιθυμία για συνεργασία με τον «εθνάρχη», και μετά, με ένα καταπληκτικό άλμα επιδιώκει τον προσεταιρισμό του «αναρχοαυτόνομου χώρου», των ομοφυλόφιλων, των «νέων κοινωνικών κινημάτων» κλπ. διατηρώντας όμως αναλλοίωτη την βαθιά προσήλωση στις αρχές του. Με άλλα λόγια: λεπτές πολιτικές ισορροπίες. Πάντα όμως επάνω σε ένα σταθερό άξονα: πρέπει να ακούγεται η φωνή του κόμματος. Μια φωνή που τα πιο σημαντικά πράγματα που έχει μέχρι τώρα επίσημα πει είναι πως το Πολυτεχνείο έγινε από αλήτες και προβοκάτορες, πως στο Αφγανιστάν έγινε «σοβιετική» στρατιωτική «εμπλοκή» και πως στην Πο-

λωνία ο σοσιαλισμός έχει προβλήματα.

Αλλά εκτός από το παρελθόν υπάρχει και το παρόν, ο πυρετός του 3,5%. Στην πολιτική χυδαιότητα που κυριαρχεί σήμερα, το σταλινικό κομματίδιο συμμετέχει με όλες τις δυνάμεις του. Κατά την γνώμη του το πρόβλημα της ελληνικής κοινωνίας είναι ότι αυτό δεν μίλησε στην τηλεόραση 44 λεπτά αλλά 32,5. (Αν μίλαγε 44 η Ελλάδα θα χε σωθεί). Κατά την γνώμη του επίσης η μόνη λύση είναι να γίνει κυβέρνηση που να συσπειρώνει τις ευρύτερες δημοκρατικές δυνάμεις (δηλαδή το ΚΚΕ εσ). Θα ήταν αφέλεια να μπει κανείς στον κόπο και να παρατηρήσει πως αντίθετα από όλα αυτά, «ήθος» και «ευπρέπεια» σημαίνει να ρίξεις το βάρος της προσπάθειας σου στην «κοινωνία των πολιτών», να πάρεις πρωτοβουλίες εκεί που πραγματικά χρειάζονται, και -το κυριώτερο- να λες την αλήθεια. Να λες δηλαδή πως «πρόγραμμα αλλαγής» δεν υπάρχει γιατί δεν μπορεί να υπάρξει και πως ακόμη κι αν προστεθούν κάποιοι ωραίοι(!) στην κυβέρνηση τίποτα δεν θ' αλλάξει αφού η μόνη δυνατότητα «αλλαγής» ταυτίζεται με την μεταβολή στον ρυθμό και στον τρόπο που ζει και κινείται η «κοινωνία πολιτών». Θα ήταν αφέλεια να τα πει κανείς αυτά γιατί την «ανανέωση» και τους οπαδούς της δεν τους απασχολούν τέτοια προβλήματα. Τους απασχολεί ο δικός τους «πόλεμος θέσεων», δηλαδή η προώθηση μέχρι τους θώκους της εξουσίας. Καλύτερα λοιπόν να λέμε κάτι άλλο. πως η διαφορά τους από τον «δογματικό» συγγενή τους δεν είναι διαφορά προσανατολισμού αλλά διαφορά εμβελείας. Πράγμα που δεν τους κάνει λιγότερο επικίνδυνους-απλά τους κάνει περισσότερο αντιπαθητικούς. Ο μεγάλος αδελφός τους δεν κρύβει πού ελπίζει να οδηγήσει την κοινωνία. Έτσι ο καθένας το βλέπει και παίρνει τα μέτρα του. Η «ανανέωση» προτείνει τον «σοσιαλισμό με ανθρώπινο πρόσωπο», κάτι δηλαδή που αφιέται στην καλή θέληση των ανθρώπων που την αποτελούν. Γι' αυτό άλλωστε πρέπει να βγάζουν βουλευτή, να παίρνουν ψήφους και να υπάρχουν σαν πολιτική «δύναμη»: όχι γιατί έχουν κάτι να πουν και κάτι να προσφέρουν αλλά γιατί είναι «λαμπροί άνθρωποι». (Συγχωράνε κιόλας τους αμαρτωλούς και παραστρατημένους). Είναι η «ανανέωση». Αλλά βέβαια και η πεμπτουσία του σταλινισμού δεν είναι άλλη: οι σημασίες αναπλάθονται συνεχώς μέχρι να βρεθεί ποια είναι αυτή που βολεύει καλύτερα εκείνους που επάνω τους υποστασιοποιείται η «ιστορική αναγκαιότητα». Δεν είναι να παραξενεύεται μετά κανείς πως από όλο το πλούσιο δειγματολόγιο των «υπαρκτών σοσιαλισμών» οι προτιμήσεις της «ανανέωσης» φαίνονται να στρέφονται προς εκείνη την δημοκρατική και ευημερούσα χώρα όπου οι άνθρωποι έχουν κομψές σιλουέτες και λέγεται Ρουμανία, καθώς επίσης και προς την παραδείσια και εξωτική Κιμιλσουνία. Ούτε όμως πρέπει να παραξενεύεται για το ότι, παράλληλα με αυτές τις εξωτερικές συγγένειες, στο επίπεδο του ελληνικού έθνους, η «ανανέωση» αποτελεί την μαρξιστική πτέρυγα του καραμανλισμού. Σε μη δογματικές καταστάσεις, συμβαίνουν και κάτι τέτοια μερικές φορές.

Είναι βλέπετε μοιραίο, όσο καιρό οι «διανοούμενοι» (πάντα εντός εισαγωγικών) αντιλαμβάνονται την πολιτική σαν χειρουργικό κρεβάτι και τον εαυτό τους σαν χειρουργό που πρέπει να σώσει την άρρωστη κοινωνία, να εμφανίζονται τέτοια φαινόμενα. Και είναι επίσης μοιραίο, να υπάρχει κίνδυνος να προκληθούν από τον ιό του σταλινισμού, επιδημίες. Γι' αυτό ας φροντίσουμε να ανοσοποιηθούμε.

Δημήτρης Ιωάννου

Delenda Carthago

Ο Ουώλτερ Φριτς Μονταίηλ κατάγεται από την Νορβηγία. Η Τζεραλντίν Α. Φερράρο είναι κόρη ενός Νοτιοϊταλού μετανάστη. Ο Ρόναλντ Ρήγκαν τον περασμένο Ιούνιο επισκέφθηκε την Ιρλανδία αναζητώντας τις ρίζες του. Ο δημοκρατικός πρόεδρος της Βουλής των αντιπροσώπων, ο Τόμας Τιπ Ο'Νηλ, κατάγεται από την Ιρλανδία, όπως προδίδει και το επώνυμο του. Ο Μάριο Κουόμο, κυβερνήτης της Πολιτείας της Νέας Υόρκης, είναι ιταλο-αμερικανός. Ο Έντουαρντ Κέννεντυ, γερουσιαστής της Μασσαχουσέτης, είναι ιρλανδικής καταγωγής, όπως και πολλοί δημοκρατικοί ιθύνοντες, σαν τον Χαφ Κάρεϋ και τον Πάτρικ Μούνιαν. Ο δήμαρχος του Σαν Αντόνιο Χένρυ Σισνέρος, είναι ισπανόφωνος. Αν ο Μονταίηλ δεν διάλεγε την Φερρέρο για την αντιπροεδρία, η θέση αυτή θα ήταν δική του. Οι δήμαρχοι του Λος Άντζελες, του Σικάγου, της Φιλαδέλφειας και δεκάδων άλλων αμερικανικών μεγαλουπόλεων είναι μαύροι.

Πού πήγαν λοιπόν οι WASP, οι αλαζονικοί White AngloSaxon Protestant που ακόμη κυριαρχούν με το υπέρμετρο μπόι, τα ξεθωριασμένα μάτια και τα κίτρινα μαλλιά τους, το συλλογικό υποσυνείδητο των υπηκόων στα απανταχού ακραία όρια της Αυτοκρατορίας;

Δεν πρέπει ν' ανησυχούμε, ζουν και βασιλεύουν ακόμη σε πολλές θέσεις κλειδιά, τόσο στην πολιτική όσο και στην οικονομία. Παραχωρούν όμως, κι αυτό ακριβώς είναι το νέο, όλο και ευρύτερους τομείς εξουσίας στους Ιρλανδούς, στους Πολωνούς, στους Ιταλούς, στους Ισπανόφωνους, στους μαύρους, στους καθολικούς, στους εβραίους ακόμη και στους μουσουλμάνους.

Μέχρι τώρα η επίσημη πολιτική των ΗΠΑ ήταν το Melting Pot, η ανάμειξη των φυλών, των εθνικοτήτων και των θρησκειών προέλευσης. Τώρα όμως βλέπουμε να αναζωογονείται η απολεσθείσα υπερηφάνεια για τις ρίζες. Ποιος θυμάται την αγωνιώδη προσπάθεια του Τζων Κέννεντυ για να γίνει αποδεκτός από το εκλογικό σώμα σαν Ιρλανδός και καθολικός; Σήμερα ο Ρήγκαν άρχισε την προεκλογική εκστρατεία του χαμογελώντας στην TV από το ξεχασμένο ιρλανδικό χωριουδάκι των προγόνων του.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΚΡΙΤΙΚΗΣ

Η επιτυχία του Τζέσσε Τζάκσον δείχνει επίσης τον βαθμό ενσωμάτωσης της μαύρης μειοψηφίας, είκοσι μόλις χρόνια από τις μεγάλες πυρκαγιές του Ντητρόιτ. Καθώς επίσης, η αποτυχία του Τζάκσον δείχνει την ανικανότητα του να συσπειρώσει γύρω από το μαύρο πρόσωπο του κι άλλες μη-προνομιούχες μειονότητες, όπως εκείνη των ισπανόφωνων που, αν συνεχίσουν να αναπαράγονται με αυτόν τον ρυθμό, στο έτος 2.000 δεν θα είναι πια καθόλου μειοψηφία.

Ποιες επιπτώσεις θα έχει σ' εμάς, ξεχασμένους ακρίτες της αμερικανικής Βαβυλώνας, αυτή η ανάδειξη των ριζών; Ευεργετικές σίγουρα, αν η πίεση της περιφέρειας ματαιώσει κάθε προσπάθεια ιδεολογικής ανασυγκρότησης οποιουδήποτε νέου American Dream, σαν συνθετικό μυθοπλασματικό στοιχείο.

Δημήτρης Δελιολάνης